

**Mateřská škola speciální, základní škola speciální
a praktická škola Elpis Brno, příspěvková organizace**

Koperníkova 803/2, 615 00 Brno, IČ: 62160095

www.skolaelpis.cz; email: elpis@skolaelpis.cz; tel.: 545 245 630

držitel certifikátu dle ČSN EN ISO 9001:2016

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Objevují svět

Platnost od 1. 5. 2022 do 31. 8. 2025

Čj.: Elpis 199/2022/MŠ

Spisový a skartační znak: A.8 – A10

Obsah:

1 Identifikační údaje o škole	4
1.1 Název ŠVP	4
1.2 Údaje o škole	4
1.3 Zřizovatel	4
1.4 Platnost dokumentu:	4
2 Obecná charakteristika školy	5
2.1 Velikost školy	5
2.2 Lokalita školy a charakteristika budovy	5
3 Podmínky vzdělávání	6
3.1 Věcné podmínky	6
3.2 Životospráva	7
3.3 Psychosociální podmínky	8
3.4 Organizace chodu	9
3.5 Řízení mateřské školy	10
3.6 Personální a pedagogické zajištění	11
3.7 Spoluúčast rodičů	11
3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	12
3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných	13
3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	14
3.11 Podmínky vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem	14
4 Organizace vzdělávání	15
4.1 Vnitřní uspořádání školy a jednotlivých tříd	15
4.2 Zápis do mateřské školy	15
4.3 Individuální vzdělávání	15
4.4 Distanční vzdělávání	16
5 Charakteristika vzdělávacího obsahu	17
5.1 Cíle ŠVP Objevuji Svět	17
5.2 Metody a formy vzdělávání	18
5.3 Zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	20
5.3.1 Plán pedagogické podpory (PLPP)	20
5.3.2 Individuální vzdělávací plán (IVP)	20
5.4 Zajištění průběhu vzdělávání dětí nadaných	21
5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	21
5.6 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí mateřského jazyka	21
6 Vzdělávací obsah	22
6.1 Vzdělávací oblasti	22
6.1.1 Dítě a jeho tělo	22

6.1.2	Dítě a jeho psychika.....	24
6.1.3	Dítě a ten druhý.....	25
6.1.4	Dítě a společnost.....	26
6.1.5	Dítě a svět.....	27
6.2	Integrované bloky.....	27
6.2.1	To jsem já.....	28
6.2.2	Moje cesta poznání.....	31
6.2.3	S druhým se to lépe táhne.....	34
6.2.4	Letím světem.....	37
7	Evaluace.....	42
7.1	Školní úroveň.....	42
7.2	Úroveň třídy.....	43
7.3	Cíle a kritéria evaluace.....	43
8	Seznam příloh.....	48

1.1 Identifikační údaje o škole

1.2 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání zpracovaný podle RVP PV (k 1.1.2018)

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Objevují svět

1.3 Údaje o škole

Tabulka č. 1: Údaje o škole

Název školy	Mateřská škola speciální, základní škola speciální a praktická škola Elpis Brno, příspěvková organizace
IČO	62160095
IZO	600024997
Adresa	Koperníkova 803/2, Židenice, Brno, 61500 Fr. Skaunicové 66/17, Židenice, Brno, 61500
Kontakty	e-mail: elpis@skolaelpis.cz, web: www.skolaelpis.cz Telefon Koperníkova: +420 545 245 630 Fr. Skaunicové: +420 545 576 422
Ředitelka školy	Mgr. Pavlína Pohlová
Zpracovatelé	Bc. Eva Ulehlová - vedoucí učitelka mateřské školy speciální, Bc. Soňa Černá, Mgr. Andrea Ruferová, Mgr. Marta Fremlová - učitelky mateřské školy speciální

1.4 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Jihomoravský kraj

ADRESA: Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno

IČO: 70888337

TELEFON: +420 541 651 111

1.5 Platnost dokumentu: 3 roky (do 31. 8. 2025)

.....

ředitelka školy
Mgr. Pavlína Pohlová

.....

Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Mateřská škola je součástí Mateřské školy speciální, základní školy speciální a praktické školy Elpis Brno, příspěvková organizace. V mateřské škole speciální jsou dvě třídy naplněné do celkového počtu dvanácti dětí. Škola je zřízena dle § 16 odst. 9 školského zákona. Do mateřské školy jsou přijímány děti od dvou let do zahájení povinné školní docházky. Provoz mateřské školy je každý všední den od 7:00 do 15:30. V mateřské škole zajišťují výchovně vzdělávací proces 4 učitelky a 3 asistentky pedagoga. Děti jsou do mateřské školy přijímány na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonných zástupců. O přijetí dítěte rozhoduje ředitelka školy dle zveřejněných kritérií k přijetí.

2.2 Lokalita školy a charakteristika budovy

Mateřská škola speciální byla založena v roce 1983. První budova školy se nacházela na ulici Marie Hubnerová, následně na ulici Božetěchové a po přestěhování do komplexu budov v Brně Židenicích na ulici Koperníkova. V současné době sídlí mateřská škola na odloučeném pracovišti na ulici Fr. Skaunicové 17 a je součástí zařízení Mateřské školy speciální, základní školy speciální a praktické školy Elpis Brno, příspěvková organizace.

V roce 2000 prošla budova bývalé běžné mateřské školy na ulici Fr. Skaunicové rekonstrukcí tak, aby vyhovovala stávajícím požadavkům pro děti s kombinovanými vadami a s PAS (poruchami autistického spektra). Budova mateřské školy se nachází v městské části Brno - Židenice, v klidové zóně, jejíž okolí tvoří nízké cihlové domky a blízko se nachází rozlehlý lesopark Akátky vhodný k procházkám a pozorování měnící se přírody. Jednopodlažní budovu z 50. let obklopuje zeleň zahrady MŠ i přilehlých domků se zahrádkami. V přízemní části budovy se samostatným vchodem je umístěna dvoutřídní MŠ.

Při vstupu do budovy je zádveřní prostor se skříněmi na lůžkoviny, kde mohou být umístěny invalidní vozíky nebo kočárky dětí. Následuje šatna a WC společné pro obě třídy. Za nimi jsou třídy se vstupem přes terasu na školní zahradu a logopedická pracovna. Místnosti jsou esteticky a účelně vybaveny světlým nábytkem s jasně označenými zónami pro daný účel.

Strava se dováží z kuchyně školy na Koperníkově ulici a je připravována ve výdejně stravy v budově.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Prostory MŠ jsou co do velikosti skromné, ale útulné a světlé. Šatna a hygienické zařízení jsou společné pro obě třídy. Třídy jsou zařízeny jak pro děti s kombinovanými vadami, tak pro děti s PAS, proto byl kladen důraz na strukturování prostoru a vizualizaci.

Ve třídě A je prostor rozdělený paravánem nebo nábytkem na část pro samostatnou práci a pro odpočinek, dále jsou zde koutky pro výtvarnou výchovu a pro volnou hru s dostatkem jednoduše přístupných hraček v poličkách a košících a pracovní stůl pro učitelky. Ke třídě přísluší další dvě malé místnosti, a to místnost pro logopedii a jídelna. Ta slouží dětem pouze v době jídla a je účelně zařízena jídelním nábytkem.

Logopedická pracovna přiléhá ke třídě A. Prostor pracovny je uzpůsoben individuálním potřebám dětí a útulně, vesele a v neposlední řadě účelně zařízen potřebnými pomůckami. Třída B je rovněž strukturována, jsou zde koutky pro výtvarné činnosti a pro samostatnou práci. Třída je vybavena policovými sestavami umístěnými ve výši očí dětí. Na těchto policích jsou různé hračky vhodné pro předškolní děti, které jsou pro ně snadno dostupné a mohou si je samy libovolně půjčovat, dle potřeby se obměňují. Na individuální nácvik úkolů slouží koutek před třídou vedle koupelny. Je od chodby oddělen závěsem pro soukromí při společné práci učitelky s dítětem a zařízen policovým systémem v rámci struktury, pracovním místem a počítačem. Třída je průchozí s východem na terasu, která navazuje na krásnou zahradu. Terasa disponuje velkou markýzou, která ji při horkých dnech zastíňuje.

Koupelna je vybavena nejen háčky pro zavěšení ručníků, ale i nad nimi pověšenými rámečky s fotografiemi dětí z důvodu vizualizace pro děti, aby si poznaly svůj ručník. Dvě dětské toalety jsou odděleny zástěnou pro zajištění soukromí dětí.

Děti se samy svými výtvary podílejí na výzdobě MŠ a především se svými výtvarnými pracemi mohou bezprostředně pochlubit rodičům na nástěnkách v krásné zrekonstruované šatně s věšáky a košíkovým systémem pro snadnější nácvik samostatné sebeobsluhy v převlékání.

Kromě uvedených místností využíváme i tělocvičnu s kuličkovým bazénem, relaxační místnost vhodnou k bazální stimulaci a jídelnu ZŠ, ve které je umístěn klavír.

Zahrada je vybavena tak, aby umožňovala dětem rozmanité pohybové a další aktivity i odpočinek. Nachází se v ní průlezková dřevěná sestava se skluzavkou, houpačka pro imobilní děti, lavičky, pískoviště, které se z hygienických důvodů zakrývá plachtou, trampolína a dřevěné hračky - velký vláček, balanční lávka, balanční houpačka a tabule s dráhou se zabudovanými autíčky k rozvoji motoriky. Dále je zde umístěn oplocený bazén, v horkých dnech hojně využívaný.

Záměry rozvoje v rámci těchto podmínek:

- Vybavení zahrady záhonky na pěstování bylinek a zeleniny - 6/2022
- Vybavování tříd didaktickými hračkami a pomůckami - 12/2023
- Dovybavení tělocvičny molitanovými prvky a speciálními balančními chodníčky - 12/2024

3.2 Životospráva

V MŠ uplatňujeme program podpory zdraví a snažíme se vytvářet zdravý životní styl u dětí, k tomu přizpůsobujeme podmínky MŠ.

Pravidelný denní režim je rozvržen časově od příchodu dětí do školy, upravujeme jej podle potřeb dětí a aktuální situace (během dne dochází ke střídání činností aktivních a klidových, přihlížíme k potřebám dětí, biorytmu a vlastní aktivitě dítěte). V případě potřeby je možná flexibilita (tělocvična místo zahrady při dešti, Snoezelen, solná jeskyně, návštěva divadla, knihovny, výlet).

Během celého dopoledne mají děti dostatek pohybu ve třídě (zařazujeme i ranní rozcvičky, ranní kruh s pohybovým vyjádřením písně „Dobrý den“), ale také v průběhu dopoledních činností zařazujeme krátká protahovací cvičení. K pohybu využíváme také školní tělocvičnu s cvičebním náradím a školní zahradu s hracími prvky.

Důležitý je pobyt venku, denně, s přihlédnutím na počasí. Využíváme jak školní zahradu k hrám na pískovišti, průlezkách, houpačkách a trampolíně či v horkém počasí koupání v bazénu, tak procházek po příjemném okolí, navštěvování vhodných veřejných dětských hřišť nebo sběr přírodnin v lesoparku či výlety. Děti využívají v teplých dnech i terasu přiléhající k třídě B ke hrám na čerstvém vzduchu během dne a to i za přímého slunce, protože je tam nainstalována stínící markýza.

Celodenně dbáme na časté větrání, aby děti měly čerstvý vzduch a cítily se svěže.

Stravování je zajištěno z vlastní školní kuchyně na Koperníkově ulici - dopolední

i odpolední svačina, oběd, vše s prvky současné zdravé výživy. Mezi jednotlivými jídly není překročen tříhodinový interval.

Děti do jídla zásadně nenutíme, pouze nabízíme pestrou stravu včetně ovoce a zeleniny. Z důvodu ulpívání na jednostranné stravě (jeden z obvyklých rysů autismu) si mohou děti do MŠ nosit vlastní svačiny, popř. obědy na žádost zákonného zástupce potvrzenou lékařem o donášení stravy vlastní. U stolování dbáme, pokud je to možné, na samostatnost u svačin i u hlavního jídla i při úklidu po jídle. Též klademe důraz na čistotu a klid u jídla.

V rámci sebeobsluhy si děti samy chystají hrníčky, talíře a lžičky. Předškoláky učíme používat při jídle vidličku, a pokud je to možné, tak i nůž.

Během celého dne mají děti zajištěn pitný režim. Učitelky jim nabízejí tekutiny podle jejich potřeby a tekutiny jim nalévají, dle možností si děti nalévají samy ve spolupráci s učitelkou. Pokud někteří jsou schopni si požádat sami (verbálně i neverbálně - piktogram, symbol: hrnek), jsou aktivně stimulováni ke komunikaci, aby si o pití požádali. Pití si mohou děti přinést z domu (různé minerální vody, ochucené vody atd). Standardně je v MŠ k dispozici čaj, ovocná šťáva, voda.

V naší škole respektujeme individuální potřebu spánku, děti nejsou ke spánku nuceny, pouze leží a odpočívají v klidu na lehátku – většina dětí usíná. Děti, které neusnou, se mohou jít po odpočinku pod pedagogickým dozorem věnovat volnočasovým aktivitám. Děti, které odcházejí

brzy po poledni během odpoledního klidu, mají klidový režim s poslechem relaxační hudby či prohlížením dětských knih.

Záměry rozvoje v rámci těchto podmínek:

- Dovybavení relaxační místnosti Snoezelen novými světelnými a masážními prvky – 6/2023
- Obnova strukturovaného značení jídelních stolů dětí – 9/2022
- Zajišťovat postupné vybavení a zprovoznění nově získané zahrady bývalých jeslí – 12/2024

3.3 Psychosociální podmínky

MŠ je umístěna v příjemném a klidném prostředí obklopeném zelení. Interiér MŠ je vzdušný a světlý, esteticky vkusně vyzdobený. Třídy působí velmi příjemně, útulně a harmonicky. Nábytek a vybavení tříd spoluvytváří pohodu prostředí a příznivé podmínky pro vývoj dětí. Pedagogičtí pracovníci usilují o vytvoření rodinné a přátelské atmosféry, která děti pozitivně ovlivňuje. Snažíme se, aby prostředí poskytovalo dětem co nejvíce podnětů a poznávacích zážitků.

Třídy jsou vhodně zařízeny a vybaveny tak, aby poskytovaly dostatečné množství podnětů a strukturovány pro jasnou orientaci dětí i pedagogických pracovníků. Díky otevřeným policovým systémům mají děti volný přístup k odpovídajícímu množství hraček, učitelky však disponují i dalším množstvím pomůcek pro individuální nácviky s dětmi v rámci výchovně-vzdělávacího procesu. Nabídka hraček ve volnočasovém prostoru bývá během školního roku obměňována a doplňována podle potřeb jednotlivých dětí.

Přízpůsobujeme se ve výchovném procesu individuálním a vývojovým potřebám dětí, poskytujeme jim dostatek volnosti k osobnímu projevu, respektujeme jejich individualitu bez většího omezování. K dětem uplatňujeme individuální přístup (každé dítě je na jiném vývojovém stupni a přihlížíme k jejich postižení). Při hře učitelka děti dostatečně motivuje, dává jim možnost hrát si tak, jak to odpovídá stupni jejich zralosti. Do hry vstupuje jako partner a zasahuje citlivě tam, kde je potřeba. Dbá na rovnoměrné zatížení dětí, omezuje soutěžení, vydává jasné pokyny, neupřednostňuje jiné dítě, zapojuje do hry i dítě s vážným postižením. Po dohodě s rodiči vždy vybíráme co možná nejvhodnější motivaci. Po celou dobu jsou děti za práci v rámci motivace okamžitě odměňovány. Jde o určitý pamlssek, zábavný program na PC (nabízený při logopedické péči) nebo sociální pochvala.

Učitelky uplatňují vhodný pedagogický styl odpovídající dané situaci, bývá provázející, podporující, aktivizující i partnerský. Dbáme, zejména při individuální práci, aby děti nebyly přetěžovány. Důležitou úlohu ve výchovném procesu hraje hodnocení projevu dětí, které má být povzbuzující a formulováno tak, aby dítě mělo jasnou představu a rozumělo tomu, za co bylo pochváleno, ohodnoceno. Snažíme se vždy ocenit nejen kladný výsledek, ale i sebemenší pokrok a opravíme společně to, co se dítěti nepovedlo.

Snažíme se, aby hra byla vždy pro dítě přínosem, aby si ze hry něco uchovalo (pocit bezpečí, sebedůvěru ve vlastní schopnosti, navazování vztahů s vrstevníky, schopnost

komunikovat, spolupracovat, rozvíjení kvality vztahů mezi dětmi – silnější pomáhá slabšímu apod.)V rámci zachování funkční komunikace s postiženými dětmi jsou používány jednoduché pokyny s doprovodem gest se snahou navázat oční kontakt, u některých dětí používáme po návratu při logopedické péči systém AAK – fotografie nebo VOKS (Výměnný obrázkový komunikační systém).

Respektujeme rozdílný způsob adaptace dětí na pobyt v MŠ. Děti mohou po dohodě s učitelkou vstupovat po určitý čas do třídy s rodiči, pokud je to pro dítě přínosné, pobývat v MŠ nejprve hodinu, postupně dobu nenásilně prodlužovat. Pedagogičtí pracovníci respektují potřeby dětí a navozují pocit jistoty tak, aby se dítě cítilo bezpečně. I proto vedoucí učitelka MŠ vytvořila dotazník pro rodiče nově přijatých dětí, aby učitelky před nástupem dítěte do MŠ co nejvíce o něm věděly a připravily mu co nejpohodovější adaptaci ve spolupráci s rodiči.

Ve vztazích mezi dospělými a dětmi se snažíme o vytvoření plnohodnotného partnerského vztahu založeném na důvěře, toleranci, ohleduplnosti a vzájemné pomoci.

Záměry rozvoje v rámci těchto podmínek:

- Zúčastnit se projektu „Každé srdce má své jméno“ ke zvýšení povědomí o naší škole – 4/2022
- Rozšířit prostory školy po převzetí části budovy pronajímané jeslím – větší třída B, společná herna/ložnice, dvě nové místnosti pro individuální práci s dítětem – dle finančních možností školy 9/2023 – 6/2024

3.4 Organizace chodu

Mateřská škola je v provozu každý všední den od 7:00 do 15:30. Denní režim je dostatečně pružný a umožňuje reagovat na individuální potřeby a možnosti dětí. Program mateřské školy je různorodý, vychází z individuálních potřeb a zájmů dětí. Volné i řízené činnosti jsou dostatečně vyvážené tak, aby co nejlépe odpovídaly možnostem a schopnostem jednotlivých dětí. Děti jsou podporovány ve vlastní aktivitě, mají dostatek prostoru pro spontánní hru. Řízené činnosti jsou realizovány dle potřeb dětí, a to jak skupinovou tak individuální formou výuky. Základní skupinovou formou je „ranní kruh“, který vede k rozvoji komunikačních dovedností a utužování vztahů mezi dětmi. Během celého dne jsou zařazovány zdravotně preventivní aktivity jako například protahovací cvičení, pohybové hry nebo říkanky s pohybovým doprovodem. Mezi zajímavé aktivity patří mimo jiné zooterapie (např. canisterapie), návštěva divadla, knihovny a solné jeskyně. Třídy fungují samostatně, v některých případech dochází k jejich sloučení, a to například během hudebních a tělesných činností, návštěvách divadla nebo výletech. Ke spojení tříd dochází rovněž z provozních důvodů (např. nemoc pedagogických pracovníků).

Orientační režim dne (časy jsou orientační, vše přizpůsobujeme aktuálním potřebám a okolnostem):

7:00 - 8:30 – příchod dětí, hra a činnost dle volby dětí

8:30 - 9:45 – řízená a plánovaná činnost, volná hra, ranní kruh, svačina

9:45 - 11:45 – pobyt venku

11:45 - 12:15 – oběd, hygiena

12:15 – 12:30 – příprava na odpočinek, odchod dětí po obědě

12:30 – 14:00 - odpočinek, aktivity nespících dětí (klidné činnosti)

14:00 – 14:30 – svačina, hry a činnosti dle volby dětí

14:30 – 15:30 – sloučení dětí do jedné třídy, spontánní aktivita dětí

Záměry rozvoje v rámci těchto podmínek:

- Rozšíření možnosti využití vzdělávacích počítačových programů – 6/2023

3.5 Řízení mateřské školy

Mateřská škola je součástí právnické organizace Mateřská škola, základní škola a praktická škola Elpis Brno, příspěvková organizace, v jejímž čele stojí ředitelka školy. V rámci vedení mateřské školy je vedoucí učitelka MŠ, která přímo komunikuje s ředitelkou školy. Společně řeší provoz MŠ, výchovně vzdělávací proces, zajišťuje kontrolní systém. Má na starosti osobní spisy dětí, komunikuje s rodiči, úzce spolupracuje s vedením školy, podílí se na aktualizaci dokumentů vážících se k MŠ.

Celá organizace má zpracovaný Školní řád mateřské školy speciální. Každý zaměstnanec má pracovní náplň, ví, komu je podřízen, jaké jsou jeho pracovní povinnosti a úkoly.

Rodiče jsou pravidelně informováni denně při příchodu či odchodu dítěte z MŠ, obecné informace se dozvídají na rodičovských schůzkách a specifické záležitosti jak ze strany učitelů, tak ze strany rodičů se řeší individuálně dle domluvy. Aktuální zprávy si rodiče mohou ověřit i na nástěnce vyhrazené pouze pro ně, kde se dozví i týdenní výchovně-vzdělávací plány třídních vzdělávacích programů, informace týkající se provozu MŠ, stravování a volně přístupný ŠVP.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem (JMK), velice dobře také s městskou částí Židenice, kde se naše MŠ nachází, školní psychologkou, s příslušnými Speciálně-pedagogickými centry a jejich psychology. V užším slova smyslu spolupracuje naše speciální předškolní zařízení Elpis s naší speciální ZŠ a praktickou školou Elpis formou besídek, mimoškolních akcí a výletů, takže mnohé děti tak již poznají své budoucí učitelky ZŠ a naopak, starší žáci jim někdy mohou být vzorem, jindy se žáci učí tolerovat mladší děti a pomáhat jim. Spolupráce s běžnými ZŠ zase přináší možnost začlenit se do okolního světa a pro ně znamená učit se přijímat postižené jedince jako běžnou součást naší společnosti. Díky prezentaci naší školy můžeme spolupracovat i se sponzory, kteří pomáhají jak finančními částkami, tak zakoupením nadstandardního vybavení.

Záměry rozvoje v rámci těchto podmínek:

- Společná aktivita se základní a praktickou školou k prohloubení vzájemných vztahů – 6/2023
- Prohlubování spolupráce pedagogických pracovníků s poradenskými zařízeními – 12/2024

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Ve třídě A působí 4 pedagogičtí pracovníci, z toho dva učitelé a dva asistenti pedagoga. Jeden z učitelů současně zajišťuje logopedickou péči pro obě třídy. Ve třídě B působí 3 pedagogičtí pracovníci, z toho dva učitelé a jeden asistent pedagoga. Všichni učitelé mají vysokoškolské vzdělání v oboru speciální pedagogiky, příp. si odbornou kvalifikaci dle platných právních předpisů doplňují. Asistenti pedagoga také splňují odbornou kvalifikaci. Součástí týmu jsou přímo v budově školy tři provozní zaměstnanci, kteří zajišťují výdej stravy, úklid, správu budovy a zahrady. Součástí širšího týmu jsou administrativní pracovníci školy, školní psycholog, zástupkyně ředitele a ředitelka školy. Rehabilitační pracovnice v případě potřeby dochází do MŠ 1x týdně z hlavní budovy na Koperníkové.

Pedagogičtí pracovníci spolupracují jako výborný tým díky jasným vymezením svých kompetencí. Mají zájem o svůj další odborný růst, v čemž jsou podporovány ředitelkou školy, každoročně prochází školeními a semináři v rámci dalšího vzdělávání.

Spolupracujeme s odborníky, především psychology a s pracovníky SPC.

Rozpis přímé pedagogické činnosti je organizován takovým způsobem, aby byla při činnostech a pobytech venku zajištěna optimální pedagogická péče o děti. V každé třídě je denně zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti 4 až 6 hodin. Při výchovně-vzdělávacím procesu jde o všechny činnosti, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelů ve třídě. Od 8:00 do 14:30 jsou každý den přítomni asistenti pedagoga.

Záměry rozvoje v rámci těchto podmínek:

- Učitelky a asistentky pedagoga postupně absolvují každý rok další vzdělávání dle zájmu a potřeby mateřské školy týkající se především speciálně pedagogických postupů a metodik – 06/2022, 2023, 2024, 2025

3.7 Spoluúčast rodičů

Otevřená vzájemná spolupráce s rodiči je velice důležitá, rodiče jsou pro nás partnery. Vycházíme z potřeb rodičů v délce docházky dětí, povolujeme výjimky ve stravování ze zdravotních důvodů apod. Důraz klademe na spolupráci rodičů ze sociálně slabších rodin. Nabízíme poradenství v oblasti výchovy dětí, odkazujeme na odbornou pomoc – SPC, školní psycholožky. Rodiče se po domluvě mohou přímo zúčastnit činností svých dětí ve třídách, spolupodílí se na vytváření individuálních edukačních plánů svých dětí. Kromě každodenních krátkých osobních konzultací s pedagogickými pracovníky uskutečňovaných vždy dle potřeby si rodiče mohou přečíst informace na nástěnce včetně týdenních plánů, zúčastnit se akcí, které škola pořádá (vernisáže, loutková divadla, návštěva ZOO, MDD apod.), domluvit si individuální pohovor s učitelkou o svém dítěti pokud potřebují radu, podporu, ujasnění informací nebo probrat nějaký problém, který je trápí. Rodiče podporujeme v tom, aby se sami ptali, co je zajímavá.

Důraz klademe na vzájemnou informovanost a spolupráci rodičů a učitelek. Rodiče jsou učitelkami seznamováni s činnostmi dětí v MŠ, naopak oni informují o tom, jak se děti doma chovají

a co zvládají. Velmi důležité je, aby rodiče s dětmi procvičovali doma to, co se děti během dne učí (sebeobsluhu, jednotlivé nácviky činností, logopedii, VOKS apod.), proto rodiče přímo instruuje o probíhajících výchovně-vzdělávacích postupech. Rodiče nových dětí dostávají dotazník, kde doplňují informace o svých dětech, aby učitelky mohly pro dané dítě připravit co nejpríznivější prostředí k adaptaci dítěte na MŠ. Třídní schůzky se konají vždy na začátku měsíce září, aby rodiče byli včas informováni jak o obecných záležitostech MŠ, tak o specifichnostech speciálních tříd a nutnosti spolupráce se školou.

Veškeré informace o činnosti speciálních škol Elpis mohou rodiče získat na webových stránkách, mohou využít nabídek spolku rodičů a přátel speciální školy Elpis Manus, jehož hlavní činností je realizace volnočasových aktivit mimo dobu vyučování, pořádání prodejních výstav rukodělných výrobků žáků speciální školy Elpis, organizace a pořádání seminářů pro rodiče, účast na projektech speciální školy Elpis a materiální pomoc při akcích kulturního, společenského a sportovního rázu. V rámci spolku Manus se děti z MŠ účastní spaní ve škole a pobytu v příměstském táboře během letních prázdnin.

Soukromé údaje a osobní data o dětech jsou chráněna před zneužitím. Všichni pedagogičtí pracovníci byli proškoleni v rámci GDPR – ochrany osobních dat.

Záměry rozvoje v rámci těchto podmínek:

- Prohloubit spolupráci se spolkem rodičů Manus, spojit se komunikačně s jeho předsedkyní – 12/2022
- Rozvíjet spolupráci s rodiči tak aby bylo shodně postupováno při výchově a vzdělávání jejich dítěte – 12/2024

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Mateřská škola je zřízena dle § 16 odst. 9, školského zákona a vzdělává děti, žáky a studenty s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými vývojovými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem. Děti jsou do školy přijímány na základě odborného vyšetření školským poradenským zařízením a na základě doporučení tohoto zařízení připojených k žádosti zákonných zástupců. O přijetí dítěte rozhoduje ředitel školy. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami uplatňujeme tyto principy:

- Individuální přístup ke každému dítěti
- Snížený počet dětí ve třídě, heterogenní rozložení třídy
- Zvýšený počet pedagogických pracovníků, včetně využití asistenta pedagoga
- Spolupráce s odborníky, zejména s SPC, PPP, školní psycholog a další
- Speciální vybavení školy kompenzačními pomůckami, úpravou prostředí (plošiny, schodolez, zvedáky, atd.)

- Speciální didaktické pomůcky a výukové materiály vhodné ke komplexnímu rozvoji dětí
- Využití metod vizualizace, strukturalizace a individualizace v rámci celého výchovně-vzdělávacího procesu
- Využití hlavních pedagogických zásad, zejména názornosti, přiměřenosti, postupných kroků a dalších
- Využití podporných komunikačních mechanismů AAK
- Komplexní spolupráce celého pedagogického týmu
- Úzká spolupráce s rodinou
- Příjemné prostředí a útulné školní klima
- Využití vhodné motivace

Záměry rozvoje v rámci těchto podmínek:

- Absolvování DVPP v oblasti vzdělávání dětí se speciální vzdělávací potřebou – 6/2024
- Zavedení prvků Aplikované behaviorální terapie do výchovně vzdělávacího procesu v MŠ – 6/2025

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola je zřízena dle § 16 odst. 9, školského zákona a vzdělává děti, žáky a studenty s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými vývojovými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem. Vzhledem k různým typům postižení a jejich rozdílné symptomatice lze u některých dětí najít tzv. dvojí výjimečnost, které lze svým charakterem považovat za určité nadání. Je tomu tak nejčastěji v jedné určité oblasti zájmu, například uměleckých dovednostech v oblasti hudební, výtvarné či taneční. U těchto dětí využíváme tyto principy vzdělávání:

- podpora ze strany SPC
- speciální didaktické materiály a hračky vhodné k rozvíjení potenciálu dítěte
- úprava forem a metod výuky
- individuální přístup
- IVP

Záměry rozvoje v rámci těchto podmínek:

- absolvování DVPP v oblasti vzdělávání dětí nadaných – 6/2025
- prohloubení spolupráce se speciálně pedagogickým centrem – 6/2024
- Průběžné zajišťování speciálních didaktických pomůcek pro individuální potřeby konkrétního dítěte – 6/2024

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Při vzdělávání dětí od dvou do tří let sledujeme stejné vzdělávací cíle a záměry, jako u dětí starších. Učitelky však volí takový výchovně vzdělávací přístup, který akceptuje specifika související s úrovní vývoje dvouletého dítěte. Principy vzdělávání dětí od dvou do tří let:

- Přizpůsobený adaptační režim
- Srozumitelný a jednoduchý řád
- Časté opakování činností
- Hodně prostoru pro volnou hru a relaxaci
- Dostatek času a prostoru pro nácvik všech sebeobslužných činností
- Snížený počet dětí ve třídě

Záměry rozvoje v rámci těchto podmínek:

- Zajištění vybavení rostoucím nábytkem (stůl a židle) pro dvouleté děti – 6/2024
- Průběžné zajišťování vhodných hraček pro dvouleté děti – 6/2025

3.11 Podmínky vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem

Při vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem spolupracujeme především s SPC, PPP a případně integračním centrem. Zároveň si všichni pedagogičtí pracovníci hledají dostatečné informace o zemi, ze které dítě pochází a o jeho kultuře. Společně s rodinou pracují na překonání komunikační bariéry a začlenění dítěte do mateřské školy i společnosti. Celý pedagogický tým s pomocí rodičů se domluví na vhodné alternativní komunikace (např. pomocí obrázků nebo fotografií). Prostředí je klidné a harmonické, a je tedy uzpůsobeno i pro děti s odlišným mateřským jazykem

4 Organizace vzdělávání

4.1 Vnitřní uspořádání školy a jednotlivých tříd

Naše mateřská škola je součástí komplexu speciálních škol od předškolního vzdělávání až po praktickou školu jednoletou. Tyto školy sídlí v několika budovách na dvou pracovištích a mateřská škola se nachází na odloučeném pracovišti společně s dalšími pěti třídami speciální základní školy. MŠ je dvoutřídní, náleží k ní logopedická pracovna, obě třídy jsou od speciální ZŠ odděleny jídelnou ZŠ, kterou MŠ využívá pro hudební chvíle (v místnosti je klavír).

Vnitřní uspořádání mateřské školy a jejich tříd je řešeno tak, aby co nejlépe vyhovovalo individuálním potřebám dětí. Každá třída MŠ je naplňována do šesti dětí. Obě třídy jsou specializované pro děti s poruchami autistického spektra i děti s kombinovaným postižením, čemuž jsou třídy také přizpůsobené. Z toho důvodu je hlavní metodou realizace vzdělávání strukturované učení. Třída A je označovaná jako „Medvídci“, třída B jsou pro nás „Sluníčka“. Děti jsou do tříd zařazovány podle typu svého postižení, ne podle věku, jsou to tedy třídy věkově smíšené. Protože jedním z typických rysů autismu je ulpívání na stereotypu, díky němuž se dítě cítí bezpečně, nelze děti, které navštěvují třídu např. od tří let po dvou letech náhle přeřadit do druhé třídy. Navíc mohou starší schopné děti být vzorem pro děti mladší a dle svých možností jim pomáhat. Pokud je to možné, přihlížíme k zájmu rodičů, kteří chtějí mít pohromadě sourozence nebo kamarády.

4.2 Zápis do mateřské školy

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku od dvou let do zahájení povinné školní docházky. Pro děti, které dosáhnou do konce srpna příslušného roku 5ti let, je předškolní vzdělávání povinné, a to na základě zákona 561/2004 Sb., §33,34,35 a 123, vyhlášky č. 43/2006 o předškolním vzdělávání. O přijetí dítěte se zdravotním postižením rozhodne ředitelka mateřské školy na základě doporučení školského poradenského zařízení a dětského lékaře. Zápis do speciální mateřské školy probíhá v době od 2. do 16. května, konkrétní datum je každý školní rok upřesněno a zveřejněno zároveň s místem konání zápisu po odsouhlasení zřizovatelem. Rodiče jsou informováni na webových stránkách školy. Dítě může být přijato k předškolnímu vzdělávání v průběhu celého školního roku, pokud to kapacita dovoluje. Škola spolupracuje se zákonnými zástupci s cílem vyvíjet aktivity a organizovat činnosti ve prospěch dětí.

4.3 Individuální vzdělávání

Individuální vzdělávání je možné dle §41 školského zákona, a to na základě žádosti zákonného zástupce dítěte. Povolení uděluje ředitel školy. Ředitel mateřské školy doporučí dle § 34b odst. 3 školského zákona zákonným zástupcům vzdělávací oblasti, v nichž má být dítě

vzděláváno. Tyto oblasti vycházejí z RVP PV, příp. z jeho přílohy; mateřská škola k tomu využije také svůj školní vzdělávací program.

4.4 Distanční vzdělávání

Distanční výuka v mateřské škole se zavádí z nařízení Ministerstva zdravotnictví nebo Krajské hygienické stanice v době uzavření škol. (V mateřské škole se distanční výuka zavádí pro povinné předškolní vzdělávání).

Je tvořena jednotná komunikační platforma mezi zákonnými zástupci a pedagogickými pracovníky formou emailů. V případě potřeby (zákonní zástupci nemají přístup k internetu) možnost telefonátu nebo osobního styku ve škole v předem dohodnutý den a hodinu v týdnu. Škola jako správce osobních údajů zpracovává pro účely realizace distanční výuky osobní údaje žáků, a to jejich telefonní číslo, emailovou adresu a uživatelské jméno na komunikačních platformách specifikovaných shora. Právním důvodem zpracování je plnění zákonných povinností dle ust. §184a zákona č. 561/2004 Sb., školského zákona a plnění úkolů ve veřejném zájmu spočívajících v zajištění distanční výuky. Osobní údaje žáků a jejich zákonných zástupců mohou být předány pouze zpracovatelům osobních údajů.

Pedagogičtí pracovníci budou komunikovat pravidelně s rodiči a budou jim nápomocni s výchovně vzdělávacím procesem žáka v domácím prostředí (dle míry postižení – zadávání úkolů, pracovní listy, práce se školními pomůckami a další).

5 Charakteristika vzdělávacího obsahu

Hlavní tématem mateřské školy je „Objevuj svět“, jehož hlavním záměrem je celkový maximální rozvoj dítěte ve všech oblastech a příprava na školní vzdělávání, a to s ohledem na jeho individuální potřeby a zájmy.

5.1 Cíle ŠVP Objevuj Svět

Zásadním cílem mateřské školy Elpis je příprava dětí k dalšímu příznivému rozvoji a vzdělávání dítěte na počátku jeho cesty životem. K zajištění tohoto příznivého rozvoje nám slouží kompetence, které jsou souborem vědomostí, dovedností, schopností a hodnot, které se vzájemně propojují a doplňují. Naším cílem je vybrat takové kompetence, které jsou klíčové pro dosažení požadovaných cílů s ohledem na individuální potřeby, možnosti a zájmy každého dítěte. Mezi naše klíčové kompetence patří:

Kompetence k učení jsou individuálně nastaveny podle možností každého dítěte.

- Používá denní režim,
- využívá správně symboly, znaky, předměty, fotografie a obrázky,
- snaží se o samostatnost v oblasti sebeobsluhy, hygieny a stolování,
- orientuje se v prostorách školy, v pracovním místě, v krabicích;
- pozoruje věci kolem sebe (zvířata, změny v přírodě, dopravní prostředky a další),
- pojmenovává věci kolem sebe,
- maluje, lepí, tvoří, modeluje,
- raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo,
- pracuje dle pokynů za pomoci didaktických materiálů
- experimentuje s přírodninami (sníh, sázení semínek, a další).

Kompetence k řešení problému jsou individuálně nastaveny podle možností každého dítěte.

- všímá si dění kolem sebe,
- využívá konstruktivní stavebnice a hračky,
- snaží se samostatně řešit často se opakující problémy,
- pozná, že mu něco chybí,
- ví, že po sobě musí uklidit a každá hračka má své místo,
- překonává přírodní překážky,
- nebojí se vyzkoušet neznámou činnost,
- učí se chápat předpočetní dovednosti.

Kompetence komunikativní jsou individuálně nastaveny podle možností každého dítěte

- vyjadřují své názory a potřeby,
- umí reagovat na své jméno a na pozdrav,
- umí požádat o pomoc,

- komunikuje v rámci svých možností (za pomoci AAK – gesta, obrázky, fotografie, předměty),
- dokáže vyjádřit souhlas a nesouhlas,
- učí se používat knihy dle svých možností,
- snaží se využívat počítačovou techniku – výukové programy.
- využívá výtvarný projev jako prostředek komunikace

Kompetence sociální a personální jsou individuálně nastaveny podle možností každého dítěte

- zvládá méně závažné změny,
- zvládá odloučení od blízké osoby,
- adaptuje se na prostředí školky,
- snaží se tolerovat své vrstevníky,
- smysluplně tráví volný čas,
- učí se ohleduplnosti a respektování hranic,
- učí se sebeovládání,
- vyjadřuje sympatie, antipatie a empatie,
- vyjadřuje své emoce, dle svých schopností,
- učí se rozpoznávat nevhodné chování.

Kompetence činností a občanské

- zajímá se o druhé,
- dokončí hru, někdy i s příslibem motivace,
- vybírá si hru či hračku z nabídky, dle svého výběru,
- osvojuje si bezpečnost a smysl pro hru,
- vezme za ruku při vycházce,
- neničí výtvary a hru druhým,
- učí se respektovat pravidla společenského soužití,
- uplatňuje základní návyky společenského chování.

5.2 Metody a formy vzdělávání

Mateřská škola Elpis využívá takové metody výchovně vzdělávacího procesu, které vedou k úspěšnému rozvoji dětí a plně odpovídají jejich individuálním potřebám. Maximálně se přizpůsobujeme vývojovým, kognitivním, fyziologickým, sociálním a emocionálním potřebám dětí. A dbáme na to, aby tato specifika byla v co největší míře respektována. Volba metod a vzdělávacího působení plně závisí na potřebách dětí a vychází tedy z pedagogické diagnostiky, z jejichž výsledků můžeme snadno zohlednit individuální potřeby konkrétního dítěte.

Mezi jednu ze základních metod, které jsou u dětí v naší mateřské škole využívány patří prožitkové učení. Tato metoda jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, potřeby objevovat, podněcují radost z učení a podporují dětskou zvědavost. Další metodou učení využívanou v mateřské škole je situační učení, založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti

srozumitelné souvislosti, díky nimž mohou snáze pochopit smysl určitých dovedností. Další hojně využívanou metodou jsou prosociální činnosti, které jsou založeny na snaze najít cestu k druhým, ke světu, k sobě.

V mateřské škole Elpis jsou, mimo jiné, vzdělávány děti s poruchami autistického spektra, pro které je využíván systém **Strukturovaného učení**. Jedná se o metodu výchovně vzdělávacího působení, která respektuje individualitu dětí s poruchou autistického spektra a pomáhá vytvořit prostředí, které v maximální míře napomáhá rozvoji těchto dětí. Je založen na snížení nedostatků a posilování silných stránek dítěte s PAS. Mezi principy strukturovaného učení patří:

- individualizace
- vizualizace
- strukturalizace
- motivace.

Principy strukturovaného učení jsou realizovány ve všech oblastech výchovně vzdělávacího procesu naší školy a jsou využívány i dětmi s odlišnými typy postižení (kombinované vady, mentální postižení), a to v případě pokud jim takový systém individuálně vyhovuje. Individuální přístup je stěžejním principem nejen u této metody, každé dítě je individualitou s rozlišnými potřebami, zájmy a prioritami, ale také symptomatikou, která se promítá do celkové osobnosti dítěte s PAS. Dalším z principů Strukturovaného učení je vizualizace, při které využíváme zpřístupnění informací pomocí vizuálních podnětů. Vizuální podpora napomáhá k usnadnění komunikace, pomáhá s procesy myšlení, zejména paměti, orientace nebo porozumění změn a jejich flexibilnější zpracování. Zásadním principem strukturovaného učení je strukturalizace, které napomáhá dětem s poruchami autistického spektra zorientovat se v každodenních činnostech, místech a situacích. Školka se tak pro dítě s touto poruchou stává srozumitelnější, předvídatelnější a vede tak k úspěšnějšímu výchovně- vzdělávacímu procesu. V mateřské škole využíváme strukturalizaci prostoru - rozdělení místností do menších prostorů, zřízení relaxačního koutku, pracovního místa a další. Strukturalizace času probíhá zejména díky dennímu režimu, díky kterému se dítě snáze orientuje v čase a aktivitách, které budou následovat.

Vzhledem k charakteru naší školy a přítomností dětí s tělesným nebo kombinovaným postižením jsou ve škole využívány terapie, jejichž cílem je zmírnit nebo odstranit problémy daného dítěte. Využíváme zejména terapie za účasti zvířete (např. zooterapie, canisterapie, felinoterapie) a expresivní terapie (arteterapie, muzikoterapie), dle individuálních potřeb dětí.

U všech dětí je využíván systém motivace a odměn, který je individuálně zpracován pro potřeby konkrétního dítěte a zohledňuje jeho individualitu, potřeby a zájmy.

Mezi formy vzdělávání, které v mateřské škole využíváme se řadí zejména individuální forma výchovně-vzdělávacího procesu, která je vzhledem k charakteru naší školy nejvíce využívanou. Mezi další formy vzdělávání patří skupinové nebo projektové učení. Často využívanou formou je komunitní, diskuzní a výukový "ranní kruh". Tato forma je využívána při motivačním úvodu do probíraných tematických bloků a jako nástroj k podpoře komunikace a sociálních vztahů ve třídě. Celý proces vzdělávání společně s metodami a formami práce jsou plně přizpůsobovány

potřebám a zájmům dětí. Proces učení probíhá po celý den a adekvátně střídá spontánní a řízené aktivity, a také adekvátní relaxaci, dle potřeb dětí.

5.3 Zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Mateřská škola speciální Elpis je zřízena, dle par. 16, odst. 9 školského zákona, vzhledem k této skutečnosti jsou v mateřské škole vzdělávány pouze děti se speciální vzdělávací potřebou s doporučením školského poradenského zařízení a přiznanými podpůrnými opatřeními. Vzdělávání dětí se speciální vzdělávací potřebou je zakotveno v rámci celého školního vzdělávacího plánu, a to tak, že zohledňuje kognitivní, fyziologické, emocionální a sociální potřeby každého dítěte. Cíle a klíčové kompetence jsou stanoveny tak, aby odpovídaly potřebám všech dětí v mateřské škole. Vzdělávání dětí se speciální vzdělávací potřebou probíhá za využití speciálních metod a forem výchovně-vzdělávacího procesu s ohledem na konkrétní potřeby daného jedince a specifika jeho postižení. Dále jsou využívány úpravy prostředí a využití speciálních didaktických, kompenzačních a rehabilitačních pomůcek, kterými škola vzhledem k jejímu charakteru běžně disponuje. V rámci vzdělávání dětí se SVP je snížen počet dětí ve třídě, a to na šest dětí v každé z nich. Zároveň je navýšen počet pedagogických pracovníků, a to tak, že v každé třídě působí zpravidla dva učitelé a jeden nebo dva asistenti pedagoga. Pro potřeby dětí funguje v mateřské škole i logoped, který stanovuje systém alternativní komunikace, dle individuální potřeby dítěte. Pro potřeby dětí se SVP škola velmi úzce spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními.

5.3.1 Plán pedagogické podpory (PLPP)

Plán pedagogické podpory škola zpracovává v případě, že nastane taková mimořádná situace, kdy poskytování podpůrných opatření nepostačují samotnému zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb žáka. Plán pedagogické podpory je zpracován učitelem dítěte a průběžně vyhodnocován. Učitel nejpozději do tří měsíců stanoví, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud ne, doporučí škola využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.

5.3.2 Individuální vzdělávací plán (IVP)

Základní náležitosti týkající se individuálního vzdělávacího plánu (IVP) jsou stanoveny v § 3 a 4 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, která také obsahuje jako přílohu formulář IVP. Děti se speciální vzdělávací potřebou mohou mít od druhého stupně přiznaných podpůrných opatření vypracovaný individuální vzdělávací plán. Tento plán nastavuje další podpůrná opatření, vychází ze školního vzdělávacího programu a individuálních potřeb dítěte. Jeho naplňování vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně. Podpůrná opatření se realizují na základě

písemného souhlasu rodičů. Mateřská škola nevypracovává IVP automaticky u dětí od druhého stupně podpůrných opatření, ale pouze dle rozhodnutí školského poradenského zařízení o jeho zpracování.

5.4 Zajištění průběhu vzdělávání dětí nadaných

Vzhledem k charakteru školy, která je zřízena dle paragrafu 16, odstavce 9 školského zákona se běžně děti s nadáním naší školu nevzdělávají. Vzhledem však k různorodosti schopností a dovedností každého dítěte a jeho specifik je možné, že bude ve škole vzděláváno dítě s tzv. dvojitou výjimečností, které zahrnuje mimořádné nadání s přidruženou diagnózou (např. Aspergerův syndrom). Charakter těchto schopností a dovedností může být více či méně podobný nadání. V takovém případě škola zohlední individuální potřeby a zájmy daného jedince a dopomůže k dalšímu rozvíjení těchto schopností a dovedností. A to zejména za pomoci školského poradenského zařízení. Jedná se zejména o úpravu metod a forem výuky, zajištění studijních materiálů (např. encyklopedie) a speciálních didaktických pomůcek, které dopomohou k optimálnímu rozvoji konkrétních schopností a dovedností, plynoucích z nadání dítěte.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

K zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let, vycházíme z toho, že se dítě nejlépe učí pomocí nápodoby a na základě častého opakování základních činností. Dětem předáváme elementární dovednosti a rozvíjíme ho po všech stránkách s ohledem na jeho individualitu a nízký věk. Pomocí jejich přirozené zvědavosti se snažíme dosáhnout co nejlepších výsledků v rozvoji celkové osobnosti dítěte. K naplnění vzdělávacích cílů využíváme především hru. Důraz je kladen na dostatek pohybu, střídáním s dostatečnými relaxačními chvílkami, podnětné prostředí a příjemné klima třídy, ve kterém se mladší dítě bude rádo plně rozvíjet.

5.6 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí mateřského jazyka

Do mateřské školy jsou přijímány děti cizinců s odlišným mateřským jazykem v případě doporučení školského poradenského zařízení, stejně jako ostatní děti. V případě přijetí dítěte s nedostatečnou znalostí českého jazyka je mateřská škola připravena poskytnout dostatečnou podporu při osvojení českého jazyka. Škola je vzhledem ke svému charakteru vybavena různými pomůckami, materiály a metodikami alternativní komunikace, které lze u dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka využít. Pedagogové jsou připraveni takovému dítěti poskytnout speciálně pedagogickou péči, včetně školního logopeda, a to s dopomocí školského poradenského zařízení. V rámci skupin pro jazykovou přípravu budou pedagogové využívat jako podpůrný materiál Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání.

6 Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah mateřské školy speciální Elpis slouží jako hlavní prostředek vzdělávání dítěte. Je zpracován tak, aby co v největší míře naplňoval vzdělávací záměry a dosahoval vzdělávacích cílů. Vzdělávací obsah je dle RVP PV dělen do pěti vzdělávacích oblastí, které se vzájemně propojují a doplňují:

- dítě a jeho tělo
- dítě a jeho psychika
- dítě a ten druhý
- dítě a společnost
- dítě a svět.

6.1 Vzdělávací oblasti

Každá z oblastí zahrnuje vzájemné propojení kategorie: dílčí cíle (záměry), vzdělávací nabídku a očekávané výstupy (předpokládané výsledky). Vzdělávací cíle se vzájemně propojují a odpovídají individuálním potřebám a možnostem dětí.

6.1.1 Dítě a jeho tělo

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neuro-svalový vývoj dítěte, podporovat jeho psychickou pohodu, zdokonalovat obratnost mluvidel a podporovat správné logopedické návyky, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům.

Dílčí cíle:

- uvědomění si vlastního těla,
- orientace v prostoru,
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky;
- ovládnutí pohybového aparátu,
- rozvoj a užívání všech smyslů;
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností,
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti;
- vytváření zdravých životních návyků.

Vzdělávací nabídka:

- sebeobslužné činnosti – nácik oblékání, hygieny, stolování, úklidu hraček;
- protahovací, uvolňovací a relaxační cvičení – využití Snoezelenu,
- básničky doplněné pohybem a tancem;

- hudebně pohybové hry – s využitím Orffových nástrojů a klavíru,
- pohybové aktivity ve venkovním prostředí – běh, skoky, prolézačky, skluzavky, chůze po nerovném terénu;
- pohybové aktivity v tělocvičně – míčové hry, házení na koš, překážková dráha, prolézání tunelem;
- pohybové imitace zvířat – pes, kočka, zajíček;
- jednoduché manipulační činnosti – navlékání korálků, vkládačky;
- hra s konstruktivními hračkami – stavebnice, kostky;
- imitační pohybové činnosti – nápodoba praktických činností (zametání, zalévání, vaření);
- výtvarné činnosti – malování, obtiskování, lepení, trhání papíru;
- grafomotorická cvičení – nácvik správného úchopu, uvolnění ruky;
- práce s přírodninami,
- činnosti zaměřené k ochraně zdraví – čištění zubů, hygiena, povědomí o zdravých a nezdravých potravinách.

Na konci předškolního období by dítě mělo zvládnout tyto **očekávané výstupy**, které se mohou lišit s ohledem na individuální schopnosti každého dítěte s přihlédnutím k aktuálnímu dění a situaci ve školce:

- samostatně používat toaletu,
- samostatně se převléknout – poznat své oblečení, obléct a svléct si jednodušší druhy oblečení;
- samostatně dodržovat základní hygienické návyky – použití mýdla, ručníku, kartáčku na zuby, pasty;
- samostatně používat lžici a vidličku, svůj hrnek; dodržovat čistotu u jídla, zkoušet nová jídla;
- orientovat se v prostorách školy i venkovním prostředí;
- běhat, skákat, házet míčem, stát na jedné noze, chodit ze schodů a do schodů – střídat nohy;
- uklízet hračky a pomůcky na své místo;
- navlékat korále a manipulovat s drobnými předměty;
- složit puzzle různých složitostí a tvarů;
- uvědomovat si integritu vlastního těla;
- pojmenovat základní části svého těla;
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví – zakrývat si pusou při kýchnutí nebo kašli, používat kapesník, umytí rukou po toaletě.

6.1.2 Dítě a jeho psychika

Naším záměrem v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení. Tato vzdělávací oblast zahrnuje tři podoblasti:

6.1.2.1 Jazyk a řeč

Dílčí cíle:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování);
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozšiřování slovní zásoby, rozvoj srozumitelného řečového projevu i ve víceslovných větách;
- využití alternativních způsobů komunikace.

Vzdělávací nabídka:

- dechová cvičení a hry – foukat do větrníků, bublifuků, pěnových míčků, peříček;
- artikulační cviky – hry s jazykem doprovázené básničkami, hry s mimikou;
- nápodoba jednoduchých zvuků zvířat;
- podporovat děti v samostatném vyjádření – pomocí slov, gest, znaku do řeči, obrázků, piktogramů;
- komunikace s ostatními dětmi i dospělými;
- využití audiovizuální techniky – využití tabletu, Albi tužka, zvukové knihy;
- vyprávění přiměřených jednoduchých příběhů a pohádek;
- zpěv, rytmika, hudební chvílka s kytarou a klavírem; využití Orffových hudebních nástrojů.

Očekávané výstupy:

- ovládat dech, tempo a intonaci řeči;
- vyjádřit souhlas a nesouhlas;
- projevit se dle svých možností – verbálně nebo neverbálně za použití AAK (Alternativní a Augmentativní komunikace).

6.1.2.2 Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Dílčí cíle:

- rozvoj tvořivosti;

- rozvoj paměti, pozornosti a myšlení - třídění, srovnávání, stavění; udržování potřebného sledu činností a chápání jejich souvislostí v napodobivé hře;
- vytvoření pozitivního vztahu k učení;
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.);
- rozvoj představivosti a fantazie.

Vzdělávací nabídka:

- manipulace s předměty ve svém okolí a v přírodě;
- pozorování běžných objektů a předmětů formou hry (velikost, barva, tvar, zvuk a další);
- konkrétní práce v „krabicích“ a šanonech (třídění, přiřazování, porovnávání, pojmenovávání, poznávání).

Očekávané výstupy:

- využívat všechny smysly;
- vnímat to, čím je dítě obklopeno;
- rozlišovat barvy, základní geometrické tvary, zvířata, dopravní prostředky.

6.1.2.3 Sebepojetí, city, vůle

Dílčí cíle:

- rozvoj schopnosti sebeovládání;
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city prožívat;
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání.

Vzdělávací nabídka:

- spontánní hra;
- povzbuzení v prožívání hry a činnosti;
- motivace dětí ve všech činnostech v průběhu dne.

Očekávané výstupy:

- ovládat svoje city, rozlišit radost a vztek a tyto projevy ovládat;
- rozlišit dobré a špatné;
- trpělivost – vyčkat na odměnu.

6.1.3 Dítě a ten druhý

Dílčí cíle:

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému;
- rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem;
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.);
- rozvoj kooperativních dovedností;
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních.

Vzdělávací nabídka:

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým;
- podpora společné hry a komunikace v ní;
- četba, vyprávění, povídání, sdílení v rámci „ranního kruhu“;
- motivace dítěte k vytváření vzájemných vztahů s vrstevníky;
- pořádání soutěží, kooperativních her, akcí, karnevalů v rámci celé školy;
- vytváření přívětivého klima ve třídě.

Očekávané výstupy:

- podělit se o hračku, oblíbenou hru;
- spolupracovat s ostatními dětmi;
- respektovat prostor a zájem druhých dětí;
- neubližovat sobě ani ostatním.

6.1.4 Dítě a společnost

Dílčí cíle:

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí;
- poznávání pravidel společenského soužití;
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte;
- seznamování se se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije.

Vzdělávací nabídka:

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije;
- pořádání oslav, karnevalů, slavností během celého roku (Halloween, narozeniny, pálení čarodějnic);
- vytváření povědomí o svátcích, zvycích a tradicích (Vánoce, Velikonoce, Masopust) ;
- prohlížení knih, práce s audiovizuální technikou;
- návštěva divadla, kina, hvězdárny, knihovny;
- dramatické, taneční, pohybové hry; loutkové divadlo;
- tvoření v rámci výtvarné a hudební činnosti;
- účast v soutěžích a projektech.

Očekávané výstupy:

- seznámit se svátky, tradicemi, návyky a kulturou naší, tak jiných zemí;
- začlenit se mezi vrstevníky a do společnosti;
- chovat se vhodně v rámci společenských akcí.

6.1.5 Dítě a svět

Dílčí cíle:

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu;
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách;
- poznávání jiných kultur;
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách;
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám;
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, společností a planetou Zemí.

Vzdělávací nabídka:

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody;
- vycházky do okolí mateřské školy, výlety do přírody;
- hry a aktivity na téma dopravy, nácvik bezpečného chování na ulici, v MHD;
- pozorování přírody, změny počasí, ročních období a zvířat;
- návštěvy obchodů;
- třídění odpadu, krmení ptáčků, pěstování bylinek a zeleniny.

Očekávané výstupy:

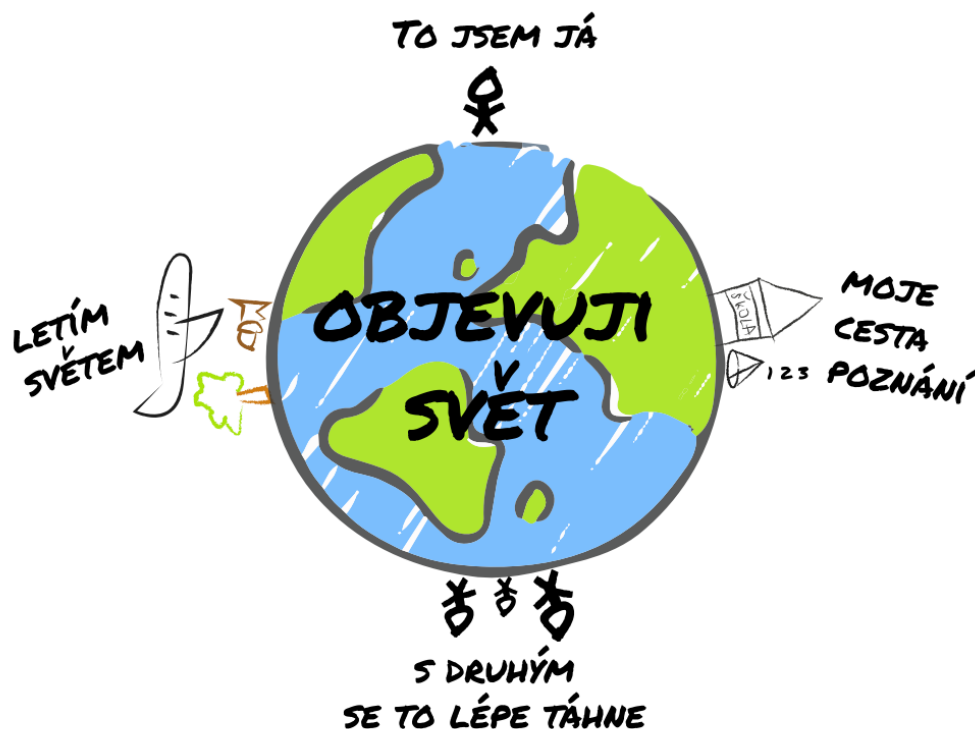
- orientovat se ve známém prostředí;
- rozpoznat změny počasí, změny v přírodě;
- uvědomovat si nebezpečí;
- chránit přírodu, dbát na čistotu;
- vnímat svět kolem sebe.

6.1.6 Integrované bloky

Hlavním tématem mateřské školy speciální Elpis je „Objevuji svět“, jehož cílem je celkový rozvoj dítěte ve všech oblastech. Vychází ze života dětí a z prostředí, ve kterém vyrůstají, s cílem naučit je chápat okolní svět a orientovat se v životě i v životním prostředí. Rozdělili jsme ho do čtyř integrovaných bloků:

- To jsem já;
- Moje cesta poznání;
- S druhým se to lépe táhne;
- Letím světem.

Integrované bloky na sebe navzájem navazují, doplňují se, mohou se prolínat a přecházet plynule jeden do druhého. Jsou uzpůsobeny individuálním potřebám našich dětí a jsou upraveny tak, aby odpovídaly věku, úrovni rozvoje a jejich sociálním zkušenostem.

Integrované bloky budou zpracovány na úrovni třídy tímto způsobem:

Pro práci učitele s integrovaným blokem platí tři průběžně se propojující etapy: plánování, realizace, evaluace. Nástin integrovaného bloku se může proměňovat v návaznosti na průběh i výsledky předchozího integrovaného bloku, přizpůsobuje se momentálnímu situacím se zaměřením na děti, eliminuje možná rizika a neustále vyhodnocuje.

Integrované bloky jsou tím pádem zpracovány obecně, konkretizovány jsou až na úrovni třídy, a to v týdenním třídním vzdělávacím programu, který odpovídá konkrétním podmínkám jednotlivých tříd, individuálním potřebám dětí, stupni rozvoje a učení dětí. V tomto plánu již jde o rozpracování konkrétních témat a cílů, včetně metod a organizačních forem využitých pro vzdělávací nabídku. Třídní vzdělávací program je otevřeným pracovním materiálem, je tedy plánem učitele, který jej dotváří, postupně rozvíjí a doplňuje konkrétní vzdělávací nabídku v rámci jednotlivých školních integrovaných bloků (konkrétní témata, činnosti a výstupy, konkrétní prostředky- hry, písničky, výtvarná činnosti, konkrétní pomůcky a hračky) a přehled evaluačních činností - postup a dosažené výsledky.

6.1.7 To jsem já

Hlavní smysl integrovaného bloku:

Zahrnuje vše, co se týká dítěte jako samostatné lidské bytosti. A to od funkcí a částí lidského těla, přes ochranu zdraví až po postavení člověka ve společnosti, přírodě a celém světě.

Klíčové kompetence, které jsou rozvíjeny v rámci integrovaného bloku To jsem já:

- Kompetence k učení: snaží se o samostatnost v oblasti sebeobsluhy, hygieny a stolování, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.

- Kompetence k řešení problému: snaží se samostatně řešit často se opakující problémy, pozná, že mu něco chybí.
- Kompetence komunikativní: vyjadřují své názory a potřeby, dokáže vyjádřit souhlas a nesouhlas.
- Kompetence sociální a personální: zvládá méně závažné změny; vyjadřuje sympatie, antipatie a empatie; vyjadřuje své emoce, dle svých schopností.
- Kompetence činnostní a občanské: dokončí hru, někdy i s příslibem motivace, vybírá si hru či hračku z nabídky, dle svého výběru.

Tabulka č. 2: To jsem já – Dítě a jeho tělo

To jsem já				
Vzdělávací oblast	Okruhy poznatků	Dílčí cíle	Činnosti	Výstupy
Dítě a jeho tělo	Moje tělo, moje zdraví	-Uvědomění si vlastního těla -Rozvoj pohybových dovedností (jemná i hrubá motorika) -vytváření zdravých životních návyků	-návuk sebeobslužných dovedností (hygiena, oblékání, stolování) -protahovací a uvolňovací cvičení -čištění zubů, zdravé a nezdravé	- samostatnost v oblasti hygieny, oblékání a stolování - pojmenovat základní části lidského těla - samostatnost v pohybu - chápat ochranu osobního zdraví -koordinace oko ruka

Tabulka č. 3: To jsem já – Dítě a jeho psychika

To jsem já				
Vzdělávací oblast	Okruhy poznatků	Dílčí cíle	Činnosti	Výstupy
Dítě a jeho psychika	Komunikace, Psychická zdatnost, kognitivní oblasti	-rozvoj komunikačních dovedností - rozvoj paměti, pozornosti a myšlení - rozvoj schopnosti sebeovládání	- podporovat děti v samostatném vyjádření - podpora spontánní hry - motivace dítěte ve všech činnostech v průběhu dne	- projevovat se dle svých schopností – verbálně neverbálně - ovládat svoje city - umět vyjádřit radost, vztek a tyto projevy ovládat - být trpělivý - rozlišit dobré a špatné

Tabulka č. 4: To jsem já – Dítě a ten druhý

To jsem já				
Vzdělávací oblast	Okruhy poznatků	Dílčí cíle	Činnosti	Výstupy
Dítě a ten druhý	Pozitivní vztah k druhým lidem	- seznámení s pravidly chování ve vztahu k druhým lidem - posilování prosociálního chování	- motivace dítěte k vytváření pozitivních vztahů k dětem i k dospělým	- respektovat svůj prostor - neubližovat sobě

Tabulka č. 5: To jsem já – Dítě a společnost

To jsem já				
Vzdělávací oblast	Okruhy poznatků	Dílčí cíle	Činnosti	Výstupy
Dítě a společnost	Dítě jako součást společnosti	- seznámení se světem lidí, kultury a umění - osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž žije	- prohlížení knih - tanec - tvoření v rámci výtvarné a hudební činnosti	- chovat se vhodně v rámci společnosti

Tabulka č. 6: To jsem já – Dítě a svět

To jsem já				
Vzdělávací oblast	Okruhy poznatků	Dílčí cíle	Činnosti	Výstupy
Dítě a svět	Dítě jako součást světa	- rozvoj úcty k životu - rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm - třídění odpadu	- vnímat svět kolem sebe - rozpoznat změny v přírodě, počasí

6.1.8 Moje cesta poznání

Hlavní smysl integrovaného bloku: Tento integrovaný blok se týká všeho, co se dítě na své cestě životem (v MŠ) naučí, a to od základních poznání za pomoci smyslového vnímání, přes základní předmětové vztahy až po složitější principy učení a předškolní přípravu.

Klíčové kompetence, které jsou rozvíjeny v rámci integrovaného bloku Moje cesta poznání:

- Kompetence k učení: pojmenovává věci kolem sebe, pracuje dle pokynů za pomoci didaktických materiálů; maluje, lepí, tvoří, modeluje.
- Kompetence k řešení problému: učí se chápat předpočetní dovednosti, využívá konstruktivní stavebnice a hračky; nebojí se vyzkoušet neznámou činnost.
- Kompetence komunikativní: umí požádat o pomoc; adaptuje se na prostředí školky
- Kompetence sociální a personální: učí se ohleduplnosti a respektování hranic.
- Kompetence činnostní a občanské: osvojuje si bezpečnost a smysl pro hru.

Tabulka č. 7: Moje cesta poznání – Dítě a jeho tělo

Moje cesta poznání				
Vzdělávací oblast	Okruhy poznatků	Dílčí cíle	Činnosti	Výstupy
Dítě a jeho tělo	- Smyslové poznání - poznání předmětů kolem dítěte	- rozvoj a užívání všech smyslů - osvojení přiměřených praktických schopností a dovedností - manipulace s předměty - smyslové a psychomotorické hry	- imitační pohybové činnosti - nápodoba praktických dovedností - manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty	- manipulovat s drobnými předměty - vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů - osvojit praktické dovednosti

Tabulka č. 8: Moje cesta poznání – Dítě a jeho psychika

Moje cesta poznání				
Vzdělávací oblast	Okruhy poznatků	Dílčí cíle	Činnosti	Výstupy
Dítě a jeho psychika	- kognitivní vnímání - poznání pomocí učících procesů	- rozvoj komunikativních dovedností - rozvoj myšlení, paměti, pozornosti - vytvoření pozitivního vztahu k učení	- podpora dítěte v samostatném vyjádření - konkrétní práce v „krabicích“, šanonech – třídění, přiřazování, pojmenování, porovnávání, poznávání	- porozumět a komunikovat dle svých možností - rozlišovat barvy, základní geometrické tvary

Tabulka č. 9: Moje cesta poznání – Dítě a ten druhý

Moje cesta poznání				
Vzdělávací oblast	Okruhy poznatků	Dílčí cíle	Činnosti	Výstupy
Dítě a ten druhý	- Osvojení pravidel chování - Poznání s pomocí druhého	- rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem - seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému - poznávat svět pomocí druhého - radovat se ze společné aktivity	- podpora vztahů s ostatními dětmi i dospělými - kooperativní hry - imitační hry - četba, povídání, sdílení, vyprávění - skupinová práce	- učit se hrou pomocí vrstevníků - spolupracovat s ostatními dětmi - respektovat jiné děti - rozvoj fantazie

Tabulka č. 10: Moje cesta poznání – Dítě a společnost

Moje cesta poznání				
Vzdělávací oblast	Okruhy poznatků	Dílčí cíle	Činnosti	Výstupy
Dítě a společnost	- Osvojení základů společnosti	- poznávání pravidel společenského soužití - seznamování se světem lidí, kultury a umění v prostředí ve kterém žiji	- vytváření povědomí o svátcích, zvycích a tradicích - prohlížení knih, práce s audiovizuální technikou	- Pochopit svátky, tradice, návyky a zvyky v naší společnosti - osvojit si základní pravidla společnosti

Tabulka č. 11: Moje cesta poznání – Dítě a svět

Moje cesta poznání				
Vzdělávací oblast	Okruhy poznatků	Dílčí cíle	Činnosti	Výstupy
Dítě a svět	- Poznání světa kolem sebe - Osvojení si základních principů života	- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním a technickém prostředí - vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem	- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm - aktivity a hry zaměřené na teoretické poznatky v rámci světa kolem nás	- rozpoznat změny počasí, změny v přírodě - mít povědomí o širším věcném, přírodním, technickém prostředí - osvojit si elementární poznatky o blízkém prostředí

6.1.9 S druhým se to lépe táhne

Hlavní smysl integrovaného bloku. Integrovaný blok s názvem "S druhým se to lépe táhne" v sobě obsahuje vše, co dítě poznává ve společnosti ostatních lidí. A to jak v prostředí školky, rodiny, tak celé společnosti. Jedná se o všechny schopnosti a dovednosti, které souvisí s navazováním, udržením vztahů, komunikace a celkové interakce se všemi lidmi, které dítě na jeho cestě životem obklopují.

Klíčové kompetence, které jsou rozvíjeny v rámci integrovaného bloku S druhým se to lépe táhne:

- Kompetence k učení: využívá správně symboly, znaky, předměty, fotografie a obrázky.
- Kompetence k řešení problému: všímá si dění kolem sebe.
- Kompetence komunikativní: komunikuje v rámci svých možností (za pomoci AAK – gesta, obrázky, fotografie, předměty), umí reagovat na dvě jména a na pozdrav.
- Kompetence sociální a personální: zvládá odloučení od blízké osoby, snaží se tolerovat své vrstevníky, učí se rozpoznávat nevhodné chování
- Kompetence činnostní a občanské: zajímá se o druhé, vezme za ruku při vycházce, není vytvářecí a hru druhým.

Tabulka č. 12: S druhým se to lépe táhne – Dítě a jeho tělo

S druhým se to lépe táhne				
Vzdělávací oblast	Okruhy poznatků	Dílčí cíle	Činnosti	Výstupy
Dítě a jeho tělo	<ul style="list-style-type: none"> - Vývojová stádia - Pohlaví dívka a chlapec - Sociální role 	<ul style="list-style-type: none"> - Uvědomění si vlastního těla - Rozdíly v pohlaví - Funkce rodiny – členové a rozdíly mezi nimi 	<ul style="list-style-type: none"> - Smyslové a psychomotorické hry - Imitační a manipulační činnosti - prohlížení knih, audiovizuální programy - hra sociálních rolí 	<ul style="list-style-type: none"> - Rozlišit pohlaví chlapec a dívka - Vnímat vlastní tělo - Určit rozdíl sociálních rolí

Tabulka č. 13: S druhým se to lépe táhne – Dítě a jeho psychika

S druhým se to lépe táhne				
Vzdělávací oblast	Okruhy poznatků	Dílčí cíle	Činnosti	Výstupy
Dítě a jeho psychika	<ul style="list-style-type: none"> - Komunikace - Emoce - City -Sebepojetí ve vztahu k druhému 	<ul style="list-style-type: none"> - Rozvoj komunikace - Rozvoj porozumění, naslouchání - Rozvoj schopnosti sebeovládání - Rozvíjet a prožívat citové vztahy -Empatie 	<ul style="list-style-type: none"> - podpora dítěte v samostatném vyjádření - „ranní kruh“ - skupinové hry - kooperativní hry -vyjádření emocí pomocí hry 	<ul style="list-style-type: none"> - Vyjádřit souhlas a nesouhlas -ovládat svoje city, rozlišit radost, vztek, a tyto projevy ovládat - Být trpělivý - Navazovat citové vztahy

Tabulka č. 14: S druhým se to lépe táhne – Dítě a ten druhý

S druhým se to lépe táhne				
Vzdělávací oblast	Okruhy poznatků	Dílčí cíle	Činnosti	Výstupy
Dítě a ten druhý	- Rodina - Přátelství - Navazování zdravých vztahů	- rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem (v rodině, v mateřské škole, ve skupině) - seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému - navazovat zdravé vztahy	- podpora vztahů s ostatními dětmi i dospělými - kooperativní hry - práce ve skupině - činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije (rodina, mateřská škola)	- Spolupracovat s ostatními dětmi - Respektovat a zájem druhých dětí - neubližovat sobě ani ostatním - navazovat vztahy - vnímat co si druhý přeje, co potřebuje - nabídnout pomoc - chápat pravidla chování ve vztahu - fair-play

Tabulka č. 15: S druhým se to lépe táhne – Dítě a společnost

S druhým se to lépe táhne				
Vzdělávací oblast	Okruhy poznatků	Dílčí cíle	Činnosti	Výstupy
Dítě a společnost	- Začlenění dítěte do společnosti	-rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí - poznávání pravidel společenského soužití - seznamování se světem lidí, kultury a umění v prostředí, ve	- účastnění se společenských akcí, karnevalů, oslav, tradic - námětové, dramatické projekty - společenské hry a skupinové aktivity - návštěva divadla, kina	- osvojit si základní pravidla společnosti - začlenit se mezi vrstevníky a do společnosti - chovat se vhodně v rámci společenských akcí - zacházet šetrně se svými i cizími

		kterém žiji		hračkami
--	--	-------------	--	----------

Tabulka č. 16: S druhým se to lépe táhne – Dítě a svět

S druhým se to lépe táhne				
Vzdělávací oblast	Okruhy poznatků	Dílčí cíle	Činnosti	Výstupy
Dítě a svět	- svět lidí - města a vesnice - jiné kultury	- vytvoření vlastní sounáležitosti s lidmi, světem a planetou - poznávání jiných kultur - rozlišovat město a vesnici	- přirozené pozorování blízkého prostředí a lidí v něm - vycházky do okolí - výlety do města, na vesnici	- vnímat svět kolem sebe se všemi lidmi v něm - uvědomovat si nebezpečí - rozlišit město a vesnici - rozšiřovat povědomí o světě lidí

6.1.10 Letím světem

Hlavní smysl integrovaného bloku. Hlavním smyslem integrovaného bloku „Letím světem“ je vše, co dítě obklopuje v rovině živé i neživé. Jedná se o poznání zvířat, rostliny, dopravních prostředků, domů, cest, věcí a všeho, s čím se dítě ve světě setká.

Klíčové kompetence, které jsou rozvíjeny v rámci integrovaného bloku Letím světem:

- Kompetence k učení: používá denní režim, orientuje se v prostorách školy, v pracovním místě, v krabicích; experimentuje s přírodninami.
- Kompetence k řešení problému: překonává přírodní překážky, ví, že po sobě musí uklidit a že každá hračka má své místo.
- Kompetence komunikativní: učí se používat knihy dle svých možností, využívá výtvarný projev jako prostředek komunikace; snaží se využívat počítačovou techniku – výukové programy
- Kompetence sociální a personální: smysluplně tráví volný čas, učí se sebeovládání.
- Kompetence činnostní a občanské: učí se respektovat pravidla společenského soužití, uplatňuje základní návyky společenského chování.

Tabulka č. 17: Letím světem – Dítě a jeho tělo

Letím světem				
Vzdělávací oblast	Okruhy poznatků	Dílčí cíle	Činnosti	Výstupy
Dítě a jeho tělo	<ul style="list-style-type: none"> - Orientace v prostoru a prostředí - Smyslové poznání světa 	<ul style="list-style-type: none"> - orientace v prostoru - rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky - rozvoj a užívání všech smyslů 	<ul style="list-style-type: none"> - lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, prolézačky) - jednoduché manipulační činnosti - smyslové a psychomotorické hry 	<ul style="list-style-type: none"> - orientovat se v prostoru - zvládat základní pohybové dovednosti - vnímat a rozlišovat pomocí smyslů (hmat, sluch, zrak) - koordinace oko-ruka

Tabulka č. 18: Letím světem – Dítě a jeho psychika

Letím světem				
Vzdělávací oblast	Okruhy poznatků	Dílčí cíle	Činnosti	Výstupy
Dítě a jeho psychika	<ul style="list-style-type: none"> - předměty a jejich vlastnosti (barvy, zvuky, chutě, funkce předmětů) - elementární časové pojmy a souvislosti (dnes, jaro, rok) 	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (receptivních a produktivních) - rozvoj samostatnosti - rozvoj paměti, pozornosti, myšlení - vytvoření pozitivního vztahu k učení 	<ul style="list-style-type: none"> - podpora dítěte v samostatném vyjádření - využití audiovizuální techniky - pozorování běžných objektů a předmětů a formou hry - „ranní kruh“ (časové pojmy, počasí) - tématické hry - procházky do okolí, výlety 	<ul style="list-style-type: none"> - porozumět slyšenému - vnímat to, čím je dítě obklopeno - uvědomit si příjemné a nepříjemné citové prožitky - rozlišovat zvířata, geometrické tvary, barvy, dopravní prostředky - využívat všechny smysly

Tabulka č. 19: Letím světem – Dítě a ten druhý

Letím světem				
Vzdělávací oblast	Okruhy poznatků	Dílčí cíle	Činnosti	Výstupy
Dítě a ten druhý	- Rodina - Svět lidí (kultury, cizí lidé)	- rozvíjení vztahů dítěte s druhým lidem - rozvoj kooperativních dovedností - poznání cizích kultur	- kooperativní činnosti ve dvojcích, ve skupinách - aktivity podporující uvědomění si vztahů k druhým lidem (kamarádství, přátelství, úcta ke stáří)	- rozpoznat odlišnosti lidí ve světě - spolupracovat s ostatními - seznámit s jinými kulturami - rozvíjet vztahy se všemi lidmi

Tabulka č. 20: Letím světem – Dítě a společnost

Letím světem				
Vzdělávací oblast	Okruhy poznatků	Dílčí cíle	Činnosti	Výstupy
Dítě a společnost	<ul style="list-style-type: none"> - Svátky, zvyky, tradice - Kultura, umění - Svět sportu 	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj základních kulturně-společenských postojů, návyků a dovedností - osvojit si základní poznatky o světě lidí, kultury, umění a prostředí, v němž dítě žije 	<ul style="list-style-type: none"> - vytvářet povědomí o svátcích, zvycích a tradicích, - návštěva divadla, kina, knihovny - pořádání sportovních akcí - pohybové a dramatické hry, tanec - tvoření v rámci výtvarné a hudební činnosti - účast v soutěžích a projektech - prohlížení knih 	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se svátky, tradicemi, návyky a naší kulturou - začlenit se do společnosti a mezi vrstevníky - účastnit se společenských akcí - vnímat umělecké a kulturní podněty - dodržovat pravidla her

Tabulka č. 21: Letím světem – Dítě a svět

Letím světem				
Vzdělávací oblast	Okruhy poznatků	Dílčí cíle	Činnosti	Výstupy
Dítě a svět	<ul style="list-style-type: none"> - Svět kolem nás (počasí, roční období, zvířata, technika, rostliny) - Prostředí, v němž dítě žije - Ochrana přírody a planety Země 	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení se s místem a prostředím, ve kterém dítě žije - vytváření povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách - vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, společnosti a planetou Zemí - rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách 	<ul style="list-style-type: none"> - pozorování prostředí a života v něm - třídění odpadu, krmení ptáčků, pěstování bylinek a zeleniny - hry a aktivity na téma dopravy, nácvik bezpečného chování na ulici, v MHD - pozorování přírody, změny počasí, ročních období, zvířat, rostlin a techniky - vycházky, výlety - návštěvy obchodů 	<ul style="list-style-type: none"> - orientovat se v prostředí - uvědomit si nebezpečí - vnímat svět kolem sebe se vším co jej utváří - chránit přírodu, dbát na čistotu - vnímat změny počasí a změny v přírodě - osvojení elementárních poznatků o okolním prostředí a využitím v životní praxi - mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí

7 Evaluace

Veškerou naši práci vyhodnocujeme na **úrovni školy i na úrovni třídy**. Pojem hodnocení používáme ve vztahu k dítěti a pedagogovi, pojem evaluace ve vztahu k MŠ, vzdělávacímu procesu, podmínkám, cílům a obsahu vzdělávání.

Evaluační systém nám slouží jako **zpětná vazba** k posouzení kladů i případných nedostatků ve kvalitě naší práce a podmínek pro ni vytvořených.

7.1 Školní úroveň

Tabulka č. 22: Evaluace na školní úrovni

Předmět evaluace	Techniky evaluace	Časový plán	Odpovědnost pedagogů
Podmínky vzdělávání:			
Věcné podmínky	pozorování, dotazníky pro rodiče	1x za 3 roky	ředitelka školy, učitelky
Životospráva	pozorování	1x za 3 roky	učitelky
Psychosociální podmínky	diskuse, pozorování	1x za 3 roky	učitelky
Organizace	porady, diskuse	1x za 3 roky	ředitelka, učitelky
Personální podmínky	hospitace, monitoring, dokumentace o učitelích	1x za 3 roky	ředitelka, vedoucí učitelka
Spolupráce s rodiči	rozhovory, dotazníky	1x za 3 roky	ředitelka, učitelky
Řízení MŠ	porady, hospitace, analýza dokumentů MŠ	1x za 3 roky	ředitelka, vedoucí učitelka
Cíle vzdělávání:			
Dlouhodobé	pozorování, porady	1x za 3 roky	učitelky
Dílčí	analýzy příprav, kontroly třídní dokumentace, monitoring	1x za 3 roky	učitelky
Vzdělávací obsah, proces, výsledky vzdělávání	diskuse, porady, analýzy příprav, analýza dokumentů tříd, analýzy produktů	1x za 3 roky	učitelky

Pozn.: pod pojem učitelky náleží všechny učitelky včetně vedoucí učitelky/logopedky

7.2 Úroveň třídy

Tabulka č. 23: Evaluace na úrovni třídy

Předmět evaluace	Techniky evaluace	Časový plán	Odpovědnost pedagogů
Integrované bloky	diskuse, porady, analýzy příprav, analýzy produktů, portfolia dětí	1x ročně	učitelky
Hodnocení třídy dětí	pozorování, analýzy příprav, portfolia dětí, kontrola třídní dokumentace, Edukačně hodnotící profil	2x ročně	učitelky
Hodnocení jednotlivých dětí	pozorování, analýzy příprav, portfolia dětí, Edukačně hodnotící profil	1x ročně	učitelky
Hodnocení logopedické péče	pozorování, analýzy příprav, Edukačně hodnotící profil	1x ročně	logopedka
Hodnocení sebe sama (sebereflexe)	rozhovory, analýzy příprav, dotazníky	1x za 3 roky	ředitelka, učitelky

Pro funkčnost a co největší objektivitu jsme si vytyčili cíle a konkrétní kritéria pro evaluaci (viz odstavec 7. 3).

7.3 Cíle a kritéria evaluace

Při evaluaci nám k vytvoření **kritérií** jako podklad sloužily požadavky dané RVP PV s ohledem na odlišnosti a potřeby naší práce (viz Tabulka č. 5 a 6). Hospitace ředitelka školy delegovala na vedoucí učitelku/logopedku MŠ, společně tvoří plán hospitací. Při hodnocení tříd a jednotlivých dětí se opíráme o „Edukačně hodnotící profil“ od kolektivu autorů zabývajících se dětmi s PAS a kombinovanými vadami s PAS.

Tabulka č. 24: Cíle a kritéria evaluace – školní úroveň

Předmět evaluace	Cíle evaluace	Kritéria evaluace
Podmínky vzdělávání:		
Věcné podmínky	1. vhodnost dětského nábytku 2. struktura v prostoru pro děti	1. bezpečnost, antropometrické požadavky, dostatečnost 2. vymezení částí k jednotlivým činnostem, vizualizovaný denní režim pro každé dítě

	s PAS 3. materiální vybavenost	s PAS, aktuální obměny 3. dostatek vhodných pomůcek, dosažitelnost hraček pro děti, zahrada – vybavenost, bezpečnost
Životospráva	1. pitný režim 2. strava 3. pohyb 4. pravidelnost 5. respektování individuálních potřeb	1. dodržování pitného režimu, volný přístup k tekutinám pro děti během celého dne, umožnění sebeobsluhy v nalévání 2. nabídka pestré stravy, ovoce a zeleniny, nenucení dětí do jídla 3. dostatek volného pohybu – prostory MŠ, tělocvična, zahrada, pobyt venku 4. zajištění pravidelného denního řádu, flexibilita v případě potřeby 5. aktivita x odpočinek, nenucení ke spánku
Psychosociální podmínky	1. prostředí MŠ 2. adaptace 3. individuální přístup	1. jednoduchost, útulnost, struktura, rodinná a přátelská atmosféra, dostatek podnětů, možnost volby - přístupnost hraček 2. nenásilný, klidný přístup, včasné zjištění informací o dítěti (prevence problémů), postupné zapojování do činností 3. vhodnost motivace, přiměřená zátěž, klidný průběh výchovně-vzdělávacího procesu, funkční komunikace – snižování, oční kontakt, jasné pokyny pro každé dítě, užívání hry
Organizace	1. denní řád 2. program 3. bezpečnost	1. přizpůsobenost potřebám dětí, pružnost a flexibilita 2. vyváženost podílů řízené práce a spontánních činností, nadstandardní aktivity, dostatek času pro hru a relaxaci, ohled na individuální potřeby dětí 3. zajištění bezpečnosti – zamykání, vhodný nábytek, dodržování pravidel třídy
Personální podmínky	1. kvalifikovanost 2. pedagogický sbor 3. ostatní zaměstnanci	1. dosažená odborná kvalifikace, průběžné doplňování kvalifikace, DVPP, podpora ředitelky školy 2. profesní jednání, spolupráce s odborníky – SPC, pravidelná logopedická péče 3. zajištění provozu, pravidelná rehabilitační péče, spolupráce s pedagogickým sborem
Spolupráce s rodiči	1. spoluúčast rodičů 2. informovanost	1. důvěra a spolupráce mezi pedagogy a rodiči, podíl rodičů na dění v MŠ 2. pravidelné informace o rozvoji dítěte v MŠ, dohoda o společném postupu při výchově

	3. rodinná výchova	a vzdělávání 3. podpora rodiny v péči o dítě, nabídka poradenského servisu
Řízení MŠ	1. pedagogický sbor 2. informační systém 3. motivace od ředitelky školy 4. plánování 5. partnerské spolupráce	1. jasné vymezení a dodržování povinností a pravomocí pedagogických pracovníků 2. stanovení předávání informací, funkčnost 3. zapojování do řízení a rozhodování, respekt k názorům pedagogů 4. funkčnost, opora o zpětnou vazbu, společná tvorba ŠVP a TVP, smysluplnost evaluace 5. spolupráce se zřizovatelem, ZŠ, SPC, Zoo, knihovna a další.
Cíle vzdělávání:		
Dlouhodobé	1. rozvoj dítěte 2. příprava na školní vzdělávání 3. výchova ke zdravému životnímu stylu	1. vyrovnávání vývoje – posilování oslabených oblastí, podpora sebeobsluhy a samostatnosti, rozvíjení schopnosti komunikovat jakoukoli formou a schopnosti vyžádat si pomoc, utváření hodnot a postojů 2. systematické rozvíjení kognitivní oblasti pro nejvhodnější zařazení k dalšímu vzdělávání, průběžná spolupráce s psychologem SPC i rodiči 3. neulpívání na jednostranné stravě, kladný vztah k ovoci a zelenině, dodržování pitného režimu, pravidelný pobyt venku, prevence nemocí a úrazů
Dílčí	1. naplňování dílčích cílů pomocí vzdělávací nabídky	1. vhodnost, individualizace náročnosti úkolu, směřování k očekávaným kompetencím
Vzdělávací obsah	1. téma 2. integrované bloky 3. Třídní vzdělávací program	1. vhodnost daného tématu 2. vhodnost tematických částí, naplňování očekávaných výstupů 3. způsob zpracování, zahrnutí všech pěti vzdělávacích oblastí, dosahování dílčích cílů
Vzdělávací proces	1. způsob práce pedagogů 2. průběh vzdělávání	1. individualizace, vizualizace, struktura, skupinová práce, bez frontálního systému, užití názorného i prožitkového učení 2. interakce mezi učitelkou a dítětem (partnerský vztah), komunikace mezi učitelkou a dítětem (snižování polohy, vhodný komunikační systém), kvalita spolupráce mezi pedagogy a s rodiči
Výsledky vzdělávání	1. hodnocení výsledků	1. plnění TVP, dosahování očekávaných kompetencí u dětí

Tabulka č. 25: Cíle a kritéria evaluace – úroveň třídy

Předmět evaluace	Cíle evaluace	Kritéria evaluace
Integrované bloky	1. tematické části 2. očekávané výstupy	1. vhodnost, obtížnost, dostatečnost 2. naplňování výstupů – průběžné, při výstupu z MŠ, náročnost, dosažitelnost
Hodnocení třídy dětí	1. složení třídy 2. spolupráce s rodiči 3. adaptace 4. průběh vzdělávání 5. akce	1. odpovídá zaměření třídy (počet dětí, odklady, předškolní děti, typ a stupeň postižení) 2. ochota spolupracovat, vzájemná informovanost 3. průběh, odpovídající doba adaptace 4. naplňování TVP v rámci integrovaných bloků, využití speciální a doplňkové terapie (rehabilitace, míčková facilitace, bazální stimulace, zooterapie) 5. uskutečňování, pozitiva (x negativa)
Hodnocení jednotlivých dětí	1. sociální vývoj 2. komunikace 3. imitace 4. motorika 5. grafomotorika a kresba 6. sebeobsluha 7. vnímání 8. abstraktně vizuální myšlení	1. zlepšení sociálního chování (x zhoršení x stagnace, současná úroveň, návrh plánu) 2. viz hodnocení logopedické péče 3. zlepšení imitace (x zhoršení x stagnace, současná úroveň, návrh plánu – motorická, sociální, verbální) 4. posun v motorice (x zhoršení x stagnace, současná úroveň, návrh plánu - hrubá, jemná) 5. pokrok v grafomotorice (x zhoršení x stagnace, současná úroveň, návrh plánu) 6. zlepšení v sebeobsluze (x zhoršení x stagnace, současná úroveň, návrh plánu - stravování a stolování, oblékání, umývání, používání WC) 7. posun ve vnímání (x zhoršení x stagnace, současná úroveň, návrh plánu – zrakové, sluchové, taktilní) 8. pokrok v a. v. myšlení (x zhoršení x stagnace, současná úroveň, návrh plánu)
Hodnocení logopedické péče	1. receptivní řeč 2. expresivní řeč 3. AAK	1. reakce na jméno, na pokyny, rozumění mluvené řeči 2. verbální – slovní projev, funkčnost, výslovnost, neverbální – gestikulace, mimika 3. nácvik alternativního komunikačního systému (AAK), pokroky
Hodnocení sebe sama	1. plnění povinností	1. zpracovávání ŠVP a TVP,

(sebereflexe)	<p>2. plnění zadaných úkolů</p> <p>3. spolupráce</p> <p>4. profesionalita</p> <p>5. péče o děti</p>	<p>plánování a příprava výchovně vzdělávacího procesu, pečlivé vedení dokumentace, evaluační činnosti a jejich uplatňování při dalším vývoji vzdělávacího procesu</p> <p>2. aktivita, schopnost řešit konstruktivně problémy, zajišťování estetiky prostředí</p> <p>3. schopnost spolupráce s ostatními pedagogickými i nepedagogickými pracovníky, úroveň spolupráce s rodiči</p> <p>4. orientace v oboru, aktivní doplňování vědomostí k oboru, empatie, poradenská činnost, snaha o naplnění evaluačních kritérií ŠVP, plnění TVP a Edukačních plánů dětí</p> <p>5. zajištění profesionální péče o děti, kvalitní diagnostika dětí podle Edukačně hodnotících profilů a zpracování edukačních plánů, využívání speciálních a kompenzačních pomůcek, vhodná interakce a komunikace s dítětem, vytváření klidného, příjemného a podnětného prostředí, zastoupení individuální a skupinové péče, podpora dětí v samostatnosti, vyhýbání se negativním komentářům, dostatek pochvaly</p>
---------------	---	---

Jednotlivé oblasti (předměty evaluace) se hodnotí podle daného časového plánu, po třech letech se vypracovává jednotná závěrečná autoevaluační zpráva, ze které může vyplynout důležitost inovace současného ŠVP.

8 Seznam příloh

1. Speciální logopedická péče
2. Roční plán
3. Školní řád Mateřské školy speciální
4. Edukačně hodnotící profil
5. Ukázky z třídního vzdělávacího programu